

מראי מקומות- מנחות נ"א

שיהא משל בניו, ואיך תקנו לעשות כן, הרי אונן הוא. וצידד דאולי מסרו לציבור, וע' בקרן אורה דכ' בתוך דבריו דלמ"ד דמשל יורשין הוא מפני התקנה, א"כ ודאי צריך היורשין למוסרה לציבור, כיון דמן התורה משל ציבור הוא, וצריך לקיים הדין משל עולם, וא"כ מיושב קו' האו"ש. וע"ע בחזון איש (ל"ד, ג') דג"כ כ' דע"כ מיירי שמסרו היורשין לציבור, דאל"כ, הרי כיון דאין היורשין מחוייבין, א"כ הוי חולין, דאין חביתין באין נדבה, וא"כ ע"כ מיירי שמסרן לציבור והיו חביתי הציבור.

(ד) **ושלימה היתה קריבה-** דהיינו, דמביאין עשרון שלם בבקר ועשרון שלם בערב, ולא חצאין כמו הכה"ג עצמו. והעיר בחי' הרשב"א (סוד"ה והכהן), מהו טעם הדבר, למה מחייב התורה היורשין או הציבור להקריב טפי מהכה"ג עצמו. וביאר דאפשר שהוא משום דהתורה חסה יותר על ממון של הכהן גדול מעל ממון היורשים ומשל ציבור, והוא משום החיבה שמצינו אצל כה"ג, כדאי' בדוכתי אחרינא.

(ה) **משל יורשין, ת"ל והכהן המשיח תחתיו מבניו וכו'-** כ' הרש"ש, דמדנקט המשנה וכן הברייתא לשון "יורשין" סתם, ולא חילק בדבר, משמע דדין זה שייך בין לענין בניו ובין לענין שאר יורשיו. עוד כ' לחדש דמה דאמר' דמשל יורשין, היינו דוקא אם הם יורשין בפועל, אבל מה שיש להם תורת יורשים, אך אינם יורשים למעשה, אי"ז מחייבם להביא מהם. וע"ע בקרן אורה שהביא מהתוס' יו"ט דכ' דאין היורשים מחוייבין לשלם אלא מירושתם, אבל הקרן אורה עצמו הק' ע"ז, דא"כ יוצא דאם אינם יורשים כלום, דיתבטל המנחת חביתין לגמרי, וזה א"א, ע"ש. וע"ע במקדש דוד (סוף סי' ח'), דכ' להוכיח דרך יורשים שהם זכרי כהונה דינם לשלם בשביל החביתין, והוכיח כן מתוס' דכ' בדעת ר' יהודה דפשוט דכולה תקטיר, משום דמנחת כהן הוא, וזה לכאו' דוקא אם הכהנים עדיין צריכים לשלם

(א) **יחיד, בגלל עצמה, לבונה-** דהיינו, דהגמ' רוצה ללמוד דין חביתי כה"ג מדין מנחת נדבה, ונקט דשניהם קרבן יחיד הם, וכמש"כ רש"י, דחביתין מנחת יחיד היא. וע' במשנה למלך (קרבן פסח א', ג') דכ' להסתפק אם חביתי כה"ג הוי קרבן יחיד או קרבן ציבור, ורוצה להוכיח מזבחים (ק"ח) דקרבן ציבור הוא, וסיים דעדיין צריך תלמוד, ולכאו' יש להוכיח מכאן דקרבן יחיד הוא, וצ"ע.

(ב) **דאי לא כ' רחמנא בשמן, ה"א תיהוי כמנחת חוטא-** הק' החי' הרשב"א (כאמצע ד"ה ר"ש), מהו הצד לדמות חביתי כה"ג למנחת חוטא, הרי אמרי' דטעמא דמנחת חוטא אין לו שום שמן, הוא משום דכיון דחוטא הוא, התורה אינו רוצה שיהי' קרבנו מהודר. וא"כ, מה שייך זה הכא, הרי כאן מיירי בחביתי כה"ג, דודאי רוצה התורה שיהי' קרבנו מהודר. ותי' ב' תירוצים, א) דסברא זו דמה דמנחת חוטא אינו מביא שמן משום שלא יהא קרבנו מהודר, זהו סברת ר' שמעון, והאי דקאמר אינו אלא לקבוע לו שמן, כבר אוקמינן זה כמו ר' ישמעאל בנו של ריב"ב, דפליג הכא על ר"ש, וא"כ י"ל דפליג גם בהך, וס"ל דמה דמנחת חוטא אין בו שמן, אינו משום שלא יהא קרבנו מהודר. (ב) לעולם גם ר"י בנו של ריב"ב מודה דטעם שאין שמן במנחת חוטא הוא משום שלא יהא קרבנו מהודר, אבל באמת שייך סברא זו גם אצל חביתי כה"ג. דהיינו, שיש סברא לומר שבאמת לא יהא קרבנו מהודר, משום שלא יתגאה, וכמו דמצינו טעם א' בר"ה שלא יכניס הכה"ג לפני ולפנים בבגדי זהב כדי שלא יתגאה, וא"כ כמו כן כאן, וא"כ שפיר צריך קרא לומר דבחביתי כה"ג יש בה שמן.

(ג) **משל יורשין-** הק' האור שמח (תמידין ג', כ"ב), איך מביאין יורשין החביתין, הרי אוננים הן כל אותו יום, ואונן אינו משלח קרבנותיו. וכ' דאולי גזה"כ הוא, דהתורה אמרה א' מבניו, וא"כ ע"כ דאין חוששין לאנינותו בכה"ג. אך עדיין ק' לר"ש, דס"ל דמן התורה הוא משל ציבור, וחכמים תקנו

(ט) **וכן גר שמת והניח זבחים, יש לו נסכים, קריבין משלו, ואם לאו, קריבין משל ציבור-** הק' העולת שלמה, מאי קסבר, אי סבר שעבודא לאו דאורייתא, א"כ מאי איריא גר, ישראל נמי אין מביאין קרבנות ולא נסכים שלא הופרשו מחיים. ואם ס"ל דשעבודא דאורייתא, גר נמי שהניח נסכים גובין מהן הנסכים כי היכי דגובין מן היורשין. וע"ש שכ' דשאני יורשים, דעכ"פ אית להו כפרה מקופיא, ולכן למ"ד שעבודא דאורייתא יש לחייבם להביא נסכים, אבל בגר שמת, כיון דליכא מי שנתכפר בשביל קרבנו, א"כ אין לשעבד הנכסים שלו לנסכים [כ"ג בכונתו].

(י) **וכן גר שמת והניח זבחים, יש לו נסכים, וכו'-** דייק מזה העולת שלמה, דעכ"פ לגבי הקרבן, שפיר מביאין אותו. וק', הא לכאו' בענין דין שליחות לשחיטת הקרבן, והרי המשלח כאן כבר מת. ובשלמא בשאר קרבנות שמתו בעליהן, עכ"פ איכא יורשין, והם מתכפרין מקופיא, וא"כ שפיר שייך לומר ששייך בזה שליחות המתכפר. אבל מה זה שייך בגר, דאין מי שנתכפר בקרבן זו. וע"ש שצידד דבאמת שייך שליחות אף לאחר מיתתו. ועוד תי' ע"פ הא שחידש במקום אחר, דמה דבעינן שליחות בקרבנות הוא רק היכא שיש לו חלק בכפרת הקרבן, א"ש, דכאן הרי אין לו שום חלק בכפרת הקרבן, וא"כ לא בעינן שליחות לקרבן זה.

בשבילו, אבל אם למשל בתו הנשואה יורשת אותו, הרי דינה כישראל, ואין מנחה שלה נשרפת, וא"כ לכאו' מוכח מזה דרך יורשיו הכהנים משלמים, אפי' אם אינם יורשים בפועל, וכגון דהי' לו בת.

(ו) **מה כאן בכליל תקטר, אף להלן בכליל תקטר-** הק' החי' הרשב"א, למה צריך ג"ש לזה, מה לי כליל תהיה ומה לי כליל תקטר, ואם ממשמעות כליל תקטר הוא דצריך להקטיר כולה, א"כ לימא דה"ה בכליל תהי', וג"ש ל"ל. ותי' דכיון דכתי' לא תאכל, א"כ משמע דאין צריך להקטיר כולה, דאם הי' צריך להקטיר כולה, א"כ ודאי אסור באכילה כשאר קדשי גבוה, כמו אימורין וכו', ולכן שפיר צריך ג"ש לומר דצריך להקטיר כולה, וצריך ללאו דלא תאכל לומר דאם למעשה עשה בה שיריים, שהם אסורים באכילה בלאו. וע"ע ברש"ש שג"כ עמד על קו' זו, וע"ש מש"כ.

(ז) **אף כאן ליתן לא תעשה על אכילתו-** העיר הקרן אורה, הא כבר כ' תוס' דמנחת חביתין הוי נכלל במנחת כהנים, וא"כ למה צריך קרא לומר דלא תאכל, הרי כמו כל מנחת כהנים הוא. ותי' דאולי זהו דין דוקא במנחות של כהן הדיוט, ואף בחביתין כה"ג שהובא ע"י כהן הדיוט, אבל אם למעשה הוי מנחת כהן גדול, א"כ י"ל דשפיר צריך קרא לומר דאית בה איסור אכילה.

(ח) **שבעה דברים התקינו ב"ד, וזה א' מהן-** ע' רש"י שהביא דבראשונה היו ממשכנין למוצא קרבן להביא נסכים, עד שהיו מניחין אותן וברחו. והק' בחי' הגרי"ז, מ"ט ממשכנין המוצא, הרי אין הוא בעל הקרבן, ומה שייכות יש לו שיהי' צריך להביא נסכיו. וביאר דכיון שהוא מצא הקרבן, וזכה בהקרבן לענין שמחוייב להביאו, א"כ הוא נקרא מביא הקרבן, ואע"ג דהקבן הובא בשביל אחר, מ"מ הוא נקרא המביא, ולכן שפיר יש לחייבו להביא הנסכים, דכיון דבעל הקרבן אינו כאן שיכולים להכריחו להביא הנסכים, א"כ צריכין להכריחו למביא זה להביא קרבן זה לירושלים, וממילא להביא ג"כ הנסכים ממעות שלו.